

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΠΟΡΤΑΙΤΑ

ΝΤΙΝΟΣ ΘΕΟΤΟΚΗΣ

Κάποτε ὁ Θεοτόκης, πού εἶτανε στὰ πρῶτα χρόνια τοῦ «Νουμά» μάλιστα, ταχτικώτατος συνεργάτης μου, μούστειλε ἕνα μεγάλο δῆγημά του, τὸν «Ἀπελλή», νὰ δημοσιέψω.

Τὸ δῆγημα κράτησε δυὸ τρεῖς ἐπιφυλλίδες καὶ ἄρесе πολὺ. Νόμισα πὼς ἔπρεπε νὰ τοῦ γράψω δυὸ λόγια νὰ τὸν εὐχαριστήσω. Καὶ τεῦστεῖλα στὴν Κέρκυρα, πούμενε, ἕνα γράμμα καὶ τὸν εὐχαριστοῦσα, λέγοντάς του πὼς τὸ δῆγημά του ἄρесе πολὺ καὶ σὲ μένα καὶ στοὺς φίλους μας.

Ἡ ἀπάντησή του, πούρθε ὕστερ' ἀπὸ λίγο καιρὸ, μὲ ξάφνιασε. «Λυποῦμαι πολὺ, φίλε κύριε, μούγραψε, πού σᾶς ἄρесе τὸ δῆγημά μου, γιὰτ' εἶτανε μιὰ ἀποτυχημένη προσπάθεια».

Τοῦ ἀποκρίθηκα, μὲ τὸν ἴδιο τόνο : «Λυποῦμαι πολὺ, φίλε κύριε, πού μου στείλατε μιὰν ἀποτυχημένη σας προσπάθεια καὶ μὲ ξεγελάσατε νὰν τὴ δημοσιέψω».

Ψυχαθῆκαμε γιὰ κάμποσο καιρὸ. Ἄργότερα τὰ ξαναφτιάσαμε. Εἶτανε καλότετος ἄνθρωπος στὸ βᾶθος, εὐγενικὸς, μὰ λίγο στρημένα τὰ φερσίματά του, ζευζέκικα. Ὅλα τοῦ μυρίζανε καὶ φορὲς φορὲς, τίποτα δὲν τᾶρесе.

— Αὐτὸ τὸ βιβλίο ἔκαμε μεγάλο τὸν κ. Ψυχάρη; μούπε μιὰ μέρα στὸ γραφεῖο μου, μὲ χαμόγελο πειραχτικὸ, παίρνοντας ἀπὸ τὸ τραπέζι ἕνα βιβλίο τοῦ Ψυχάρη. Κι αὐτὸ τὸ βιβλίο ἔκαμε μεγάλο τὸν κ. Παλαμά; μὲ ρώτησε, μὲ τὸ ἴδιο σαρκαστικὸ χαμόγελο, ὕστερ' ἀπὸ λίγο :

— Μὴ φοβάσαι ἔμωσ τοῦ ἀποκρίθηκα κ' ἐγὼ κάπως πειραχμένος, καὶ ὑπάρχει στὴν Ἑλλάδα ἀρκετὴ δόξα γιὰ ἔλους μας !...

Τὸν περισσότερο καιρὸ ἔμενε στὴν Κέρκυρα, πότε στὴ χώρα καὶ πότε στὸ χωριὸ *Καρουσάδες*, πού τῶθελε καὶ τῶλεγε *Κρασάδες*. Ἔτσι λίγες φορὲς εἰδωθήκαμε κι αὐτὲς τυπικὲς τὸ περισσότερο. Γράμματα ἔμωσ εἶχαμε ἀλλάξει πολλά. Καὶ στὰ γράμματα πότε πιανόμαστε, πότε μιλοῦσαμε φιλικά. Ἀπὸ τὴν προσφώνηση καταλάβαινα ἂν θὰ διαβάσω φιλικὰ λόγια ἢ θυμωμένα. Ἄμα μὲ προσφωνοῦσε :

«Φίλε κ. Τ.», θὰ εἶτανε στὰ καλά του. Ἄμα ἔμωσ ἀρχινοῦσε μὲ τὸ «Ἀξιότιμε φίλε», βλαστήματα ! Πάλι γκρίνια θᾶχαμε. Κι ἔταν

ἀρχινοῦσε μὲ τὸ «Ἀξιότιμὲ Κύριε» ...—πάει, τὸ μυριζόμενον πῶς ἀπὸ τὴν πρώτη λέξη θ' ἀρχινοῦσαν τὰ μπουμπουνητά.

Ἔτσι, μιὰ φορὰ μούστειλε ἓνα πολύστηλο πολιτικὸ ἀρθρο νὰ δημοσιέψω, πού τὸ νόμιζε βαρὺ κ' ἐπιλήψιμο καὶ τῷ γιὰ σίγουρο πῶς θάχομε μελάδες μὲ τὴν εἰσαγγελία. Τὸ ἀρθρο τὸ δπόγραφε μ' ἓνα «Θ», μὰ μούχε στείλει κ' ἓνα γράμμα πού δήλωνε σ' αὐτὸ πῶς τὸ ἀρθρο εἶναι δικό του, γιὰ νὰ τὸ παρουσιάσω στὴν ἀνάκριση, ἅμα μὲ καλοῦσανε.

Τὸ ἀρθρο δημοσιεύτηκε καὶ πέρασε ἀπαράτηρητο «Ἀπορῶ, ἀξιότιμὲ φίλε, μούγραφε μισοθυμωμένος, πῶς δὲ σὰς κάλεσε ὁ Εἰσαγγελέας».

«Τί φταίω ἐγὼ γι' αὐτό; κλπ. ἀποκρίθηκα, «Θέλετε νὰ παρουσιαστῶ μοναχός μου καὶ νὰ ζητήσω νὰ μὲ συλλάβουνε;»

Σκύλιασε ὁμως ἅμα ὕστερα ἀπὸ δυὸ τρία φύλλα δημοσίεψα στὴν πρώτη σελίδα, στὸ τέλος πού εἶχε δημοσιέψει τὸ ἀρθρο του, τὸ ἀρθρο ἐνὸς ἄλλου πού, φαίνεται, δὲν τονὲ χώνευε.

«Ἀπορῶ, μούγραφε, ἀξιότιμὲ κύριε, πῶς δημοσιέψατε τὸ ἀρθρο αὐτονοῦ τοῦ κυρίου στὸ ἴδιο μέρος πού τις προάλες μοῦ εἶχετε κάμει τὴν τιμὴ νὰ δημοσιέψετε καὶ τὸ ἰδικό μου ταπεινότατο ἀρθρο».

«Ἐχετε δίκιο, τοῦ ἀποκρίθηκα. Στὴ σελίδα πού δημοσιεύτηκε τὸ ἀρθρο σας ἔπρεπε νὰ μὴ δημοσιέψω τίποτα. Νὰ τὴν ἀφήνω πάντα κενὴ καὶ νὰ δημοσιεύω κάθε φορὰ μὲ μεγάλα ψηφιά τοῦτα τὰ στερεότυπα λόγια: Ἐδῶ δημοσίεψε ἀρθρο ὁ κ. Θεοτόκης. Νὰ μὲ συγχωρεῖτε πού δὲν τῶκαμα.»

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΦΑΝΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΟΙΗΣΗ

ΒΑΛΑΩΡΙΤΗΣ

[Δημοσιεύουμε τὴν ὁμιλία τοῦ κ. Ρήγα Γκόλφη, πού ἔγινε στὸ «Ἑλληνικὸ Ὁδεῖο» στίς 20 τοῦ περασμένου Ἀπριλίου 1923. Ὅσοι ἀκούσανε τὸν κ. Γκόλφη, ὁμολογήσανε πῶς κατώρθωσε νὰ δώσει ὀλίγη τὴ χαρακτηριστικὴ φυσιογνωμία τοῦ Βαλαωρίτη, σὲ μιὰ σύντομη κριτικὴ καὶ ἱστορικὴ ἀνάλυση. Ὁ συνεργάτης μας, μὲ ὅλη τὴν πρωτοτυπία του, δὲν παραγνωρίζει στὴ μελέτη τοῦ, τὰ φωτεινὰ συμπεράσματα τῆς κριτικῆς τοῦ Παλαμά, γιὰ τὸ Λευκαδίτη ποιητή.]

Ὅταν κανεῖς ταξιδεύοντας στὸ Ἐφτάνησα, ἀφοῦ χαρῆ τῆς Ζάκυνθος τὴ χλοερὴ δροσιά καὶ τὴν ἡμερὴ γλύκα, τῆς Κεφαλονιάς